

[P. E. Eriksen.]

Venstre er som sagt rede til fortsat drøftelse i udvalg.

Vestergaard Poulsen: Ved gennemførelsen af loven om den kommunale inddeling skabtes det brede og forhåbentlig bæredygtige grundlag, hvorpå vi nu med loven om kommunernes styrelse gerne skulle kunne rejse det bygningsværk, som i adskillige årtier frem burde kunne blive en god og hensigtsmæssig ramme om det styre, som de nye kommunetyper vil kræve. Når vi betænker, at kommuneinddelingerne fortaber sig i en fjern fortid, og at vort nuværende kommunistyre fik sin lovmæssige baggrund for 100 år siden, er det forståeligt, om en reform trænger sig på og har gjort det længe.

Den skævhed, som gennem årene er opstået ved, at små købstæder i styrelsesmæssig henseende har privilegier, som langt større, men nyere bysamfund uden købstadstatus ikke har, er efterhånden blevet mere og mere udtalt. Da Københavns omegnskommuner i 1952 fik såkaldt „Gentoftestatus“, tog folketinget det første skridt ad den for mig at se rigtige vej. Det gik dog denne gang, som sket er både før og siden, at jo længere fra København, des vanskeligere at få de samme goder. Derfor hilser jeg med tilfredshed, at der med det for fjerde gang fremsatte lovforslag om kommunernes styrelse endelig synes at være skabt rimelige muligheder for at få størsteparten af den styrelsesmæssige skævhed fjernet. Jeg finder det rigtigt, om vi i afvigte samling koncentrerer os om at få loven om den nye kommuneinddeling behandlet færdig, og jeg finder det glædeligt, om det skete med bred tilslutning i såvel udvalget, som behandlede lovforslaget, som her i tinget.

Forhåbentlig lykkes det kommunalreformkommissionen at nå frem til de rigtige afgørelser i disse meget vanskelige og ømtålige sager, hvor mange kommuner ved sammenlægninger vil komme ud ikke alene for fornuftægteskaber, men ligefrem tvangsægteskaber. Man kan vel imødesee, at det i mange tilfælde vil blive nødvendigt for disse kommuner at leve efter devisen: får man ikke den man elsker, må man elske den, man får. Jeg vil dog tilråde reformkommissionen at fare frem med lempe, selv om jeg godt forstår, at der kan blive tale om tidnød, når

arbejdet skal være afsluttet så hurtigt. Men i disse kommunale ægteskaber vil det sikkert blive endog meget vanskeligt senere at opnå skilsmisse.

Det lovforslag, vi her behandler, fik en begyndende behandling af udvalget i sidste samling, og der blev stillet ikke så få spørgsmål til indenrigsministeren. Dette materiale er nu let tilgængeligt i udvalgets beretning af 26. september, men der vil sikkert endnu være mange detaljer, som det kommende udvalg vil komme til at beskæftige sig med.

At sognekommunerne styrelsesmæssigt får samme vilkår som købstæderne, finder jeg helt i sin orden, også at man tilstræber at give primærkommunerne større dispositionsfrihed. Det glæder mig, at kommunerne vedrørende årsoverslag får friere regler, end det for tiden er tilfældet for sognekommunerne. Ligeledes er det en forbedring, at kommunerne får større frihed til at optage kortfristede lån. Også den større frihed til at garantere for lån til grundejere, når det gælder el-, gas-, vandanlæg osv.

På andre områder betyder forslaget ligeledes en forbedring i retning af større smidighed fra tilsynsmyndighedens side. For mig at se bør lovgivningen stille imod, at kommuner, som holder orden i deres eget hus, må have friere hænder. Dog mener jeg ikke, at et vist tilsyn kan undværes, idet et forhold som kommunalt kapløb om at udbyde industrigrunde til Liebhaber nok undertiden kan tilsiige, at der findes en tilsynsmyndighed.

Efter forslaget kan der tillægges udvalgsformændene i kommunalbestyrelserne et af kommunerne fastsat honorar. For tiden er socialudvalgsformændenes hverv lønnet, og forslaget giver adgang til også at bevilge honorar til formænd for andre udvalg, når ganske særlige hensyn taler derfor og tilsynsmyndighedens samtykke foreligger. Der kan måske i udvalget være grund til at se nærmere på dette spørgsmål, idet kommunalbestyrelsens medlemmer i forvejen tilgodeses med et dyrtidsreguleret diætbeløb.

De nye sekundærkommuner vil uvilkaarligt rejse ikke få problemer, herunder ikke mindst de opgaver, som disse kommuner vil få tillagt som værende naturlige. Jeg kan her pege på f. eks. oprettelse af nye gymnasier. At amtmanden bliver folkevalgt, er vel kun en naturlig udvikling i vor demo-